

10.01 Επιστημονική φαντασία - Όνειρα για ταξίδια στ’

αστέρια

Στο μάθημα αυτό θα μιλήσουμε για:

- α) τη χρήση των μελλοντικών χρόνων.
- β) τις υποθετικές προτάσεις και τους υποθετικούς λόγους.
- γ) τη γενική και την αιτιατική ως προσδιορισμούς του χρόνου.

Λίγα λόγια για το κείμενο

Το κείμενο αυτό αναφέρεται στα σχέδια για ταξίδια στο διάστημα, τα οποία ονειρεύονταν οι άνθρωποι από τα πολύ παλιά χρόνια, από τότε που κατάλαβαν τι ήταν τα άστρα και άρχισαν να τα μελετούν. Και αν προς το παρόν φαντάζει αδύνατο να πραγματοποιηθούν τέτοιου είδους ταξίδια, στο μέλλον, όπως φαίνεται όλα μπορούν να συμβούν.

Στο πλαίσιο, λοιπόν, αυτών των σχεδίων οι ερευνητές της NASA προσπαθούν εδώ και χρόνια να βρουν τρόπους ώστε κάποια στιγμή να μπορούμε να ταξιδεύουμε στον Άρη. Πρόκειται για ένα πολύ μακρινό ταξίδι, που -όπως θεωρούν οι ερευνητές- θα πρέπει να γίνεται μέσω ενός είδους διαστημικών σταθμών - «ξενοδοχείων».

Οι επιστήμονες πιστεύουν πως αυτό το ταξίδι στον Άρη, που σήμερα μοιάζει αδύνατο, στο μέλλον θα είναι όχι μόνο δυνατό, αλλά και κάτι πολύ συνηθισμένο. Και το μόνο που τους προβληματίζει είναι το πότε ακριβώς θα γίνει πραγματικότητα το όνειρό τους.

Είδος κειμένου: Λογοτεχνική αφηγηματική περιγραφή.

Κύριο Θέμα: Μια συναυλία μοντέρνας μουσικής, έτσι όπως την αφηγείται. λεπτό προς λεπτό προς λεπτό ένας από αυτούς που συμμετείχαν στην οργάνωση και την πραγματοποίησή της.

Η γραμματική του μαθήματος

Η χρήση των μελλοντικών χρόνων

Οι μελλοντικοί χρόνοι των ρημάτων στη γλώσσα μας είναι τρεις: ο **εξακολουθητικός μέλλοντας**, ο **συνοπτικός μέλλοντας** και ο **συντελεσμένος μέλλοντας**. Τους χρόνους αυτούς τους χρησιμοποιούμε γενικά όταν μιλάμε για κάτι που πρόκειται να συμβεί στο μέλλον,

ύστερα από τη στιγμή που μιλάμε. Πιο συγκεκριμένα:

Οι μελλοντικοί χρόνοι		
Εξακολουθητικός Μέλλοντας: θα + οριστική ενεστώτα	Χρησιμοποιείται για να δηλώσει κάτι που θα γίνεται στο μέλλον: α) συνέχεια , χωρίς διακοπή β) κατ' επανάληψη	<i>Αύριο θα διαβάζω όλη μέρα (συνέχεια).</i> <i>Στο εξής κάθε Σαββατοκύριακο θα πηγαίνω γυμναστήριο (κατ' επανάληψη).</i>
Συνοπτικός Μέλλοντας: θα + υποτακτική αορίστου (χωρίς το να)	Χρησιμοποιείται για να δηλώσει κάτι που θα γίνει στο μέλλον διαρκώντας πολύ λίγο η μια στιγμή	<i>Θα διαβάσω το απόγευμα.</i> <i>Το Σάββατο θα πάω γυμναστήριο.</i>
Συντελεσμένος Μέλλοντας: θα + οριστική παρακειμένου	Χρησιμοποιείται για να δηλώσει κάτι που θα γίνει και θα έχει ολοκληρωθεί στο μέλλον: α) πριν γίνει κάτι άλλο β) πριν από κάποιο χρονικό σημείο	<i>Θα έχω διαβάσει ώσπου να γυρίσεις από τη δουλειά.</i> <i>Θα έχω πάει στο γυμναστήριο ως το επόμενο Σάββατο.</i>

Οι υποθετικές προτάσεις - Οι υποθετικοί λόγοι

Υποθετικές ονομάζονται οι δευτερεύουσες προτάσεις που περιέχουν μια προϋπόθεση, δηλαδή έναν όρο που πρέπει να ισχύει για να συμβαίνει ή να αληθεύει αυτό που αναφέρεται στην πρόταση που προσδιορίζουν (και η οποία είναι συνήθως κύρια).

π.χ. *Αν αύριο ο καιρός είναι καλός, θα πάμε εκδρομή.*

Οι υποθετικές προτάσεις αρχίζουν (εισάγονται):

α) συνήθως με τον σύνδεσμο **αν** (ή **εάν**).

β) πιο σπάνια με άλλους συνδέσμους, όπως οι **σαν, άμα, εφόσον, είτε... είτε, (εκτός) κι αν** ή φράσεις όπως οι έτσι και. στην περίπτωση που κ.ά.

π.χ. *Σαν (= Αν) θέλεις εσύ, όλα γίνονται.*

Άμα (- Αν) αύριο ο καιρός είναι καλός, θα πάμε για ψάρεμα.

Έτσι και (= Αν) δεν έρθεις, θα θυμώσω πολύ.

Θα είμαι σπίτι το απόγευμα, **στην περίπτωση που** (- αν) θέλεις να έρθεις.

Η εξαρτημένη υποθετική πρόταση και η πρόταση που προσδιορίζει αυτή αποτελούν μαζί έναν **υποθετικό λόγο** · η υποθετική πρόταση ονομάζεται **υπόθεση**, ενώ η πρόταση που προσδιορίζει π υποθετική ονομάζεται **απόδοση**.

ΠΡΟΣΟΧΗ : Αν η πρόταση από την οποία εξαρτάται η πρόταση που αρχίζει με το **αν** περιέχει ένα από τα ρήματα ρωτώ, απορώ, αμφιβάλλω, λέω, ξέρω, γνωρίζω, μαθαίνω, σκέφτομαι, θυμάμαι και άλλα παρόμοια, τότε η εξαρτημένη αυτή πρόταση **δεν είναι υποθετική αλλά πλάγια ερωτηματική** - είναι αντικείμενο στο ρήμα της προηγούμενης πρότασης και δε χωρίζεται με κόμμα από αυτή.

π.χ. Μπορείς να έρθεις μαζί μου, αν θέλεις, (υποθετική πρόταση)

ενώ : Δεν ξέρω αν θα έρθω μαζί σου. (πλάγια ερωτηματική πρόταση, αντικείμενο στο ρήμα Δεν ξέρω).

Η γενική και η αιτιατική ως προσδιορισμοί του χρόνου

Εκτός από τα χρονικά επιρρήματα (χθες, σήμερα, αύριο κ.ά.), τις χρονικές προτάσεις (Όταν έρθεις, θα είναι αργά) και κάποιες φράσεις με προθέσεις (πριν από λίγο, ως αύριο κ.ά.). **ως επιρρηματικοί προσδιορισμοί του χρόνου** -για να δηλωθεί δηλαδή το πότε γίνεται αυτό που αναφέρεται στην πρόταση- χρησιμοποιούνται και κάποια ουσιαστικά -και γενικά ονομαστικές φράσεις (επίθετό/αντωνυμία + ουσιαστικό)- τα οποία μπορεί να βρίσκονται :

α) Σε πτώση γενική

π.χ. θα ξανάρθουμε **του χρόνου**

Των Φώτων λέμε να πάμε εκδρομή.

β) Σε πτώση αιτιατική

π.χ. θα γυρίσω **το βράδυ**.

Τον Σεπτέμβρη γίνεται ο τρύγος.